

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI
(İYEP)

İLKOKULLARDA YETİŞTİRME PROGRAMI (İYEP)

GİRİŞ

İYEP ilkokulların 3 ve 4. sınıflarına devam eden, önceki eğitim - öğretim yılları içinde çeşitli nedenlerle Türkçe dersi öğretim programındaki temel beceriler ile matematik dersi öğretim programındaki öğrenme alanlarında yer alan ve İYEP kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrencilerin eksik öğrenmelerinin giderilmesini, psikososyal alanda da desteklenmesini amaçlayan bir tedbir programıdır.

Programın Hedef Kitleleri

İlkokulların 3 ve 4. sınıflarına devam edip özel eğitime ihtiyaç duymayan öğrencilerden;

- program kapsamında belirlenen kazanımları yeterli düzeyde edinemeyen öğrenciler,
- sığınmacı, göçmen, göçer ve yarı göçer ailelerin çocukları,
- geçici koruma altındaki çocuklar,
- mevsimlik tarım işçilerinin çocukları gibi dezavantajlı öğrenciler İYEP'in hedef kitlelerini oluşturmaktadır.

Programın İlkeleri

İYEP'in uygulanmasında dikkate alınması gereken, eğitim ve yönetimle ilgili birtakım ilkeler bulunmaktadır.

- İhtiyaç duyan tüm öğrencilerin programdan yararlanması,
- Öğrencilerin Türkçe dersi temel becerileri ile matematik dersi öğrenme alanlarındaki eksikliklerin giderilmesi,
- Programa katılan öğrencilere psikososyal alanda destek olunması,
- Öğrencilerin ayrışma ve yetersizlik hissine kapılmasının önlenmesine yönelik çalışmaların yapılması,
- Öğrencinin Türkçe ve matematik dersi öğrenme alanlarındaki ihtiyaç duyduğu kazanımların programa alınması, belirlenen eksikliklerin giderilmesi ve beklenen öğrenme seviyesine ulaşılması için gerekli desteğin sağlanması,
- İYEP'e ihtiyaç duyan öğrenciler için bulunduğu okullarda yetiştirme programının uygulanması,
- Öğrencilerin belirlenen alanlardaki kazanımları edininceye kadar İYEP'e devamlarının sağlanması,
- İYEP'e devam eden öğrenci velilerinden ücret alınmaması.

İYEP'İN TEMEL FELSEFESİ

Günümüz eğitim anlayışı öğrencinin bilgi düzeyinin değerlendirilmesinden daha çok, bilginin birey için anlamlı kılarak yaşantısal hâle getirilmesi esasına dayanmaktadır. Bu sebeple program, bilginin öğrenciler tarafından yapılandırılması üzerine inşa edilmiştir. Öğrenme, bir aktarım süreci değil, bilgiyi anlamlandırmada rehberlik etme süreci olduğu için programda öğrenciyi merkeze alan bir yaklaşım benimsenmiştir. Dolayısıyla programın başarılı şekilde uygulanabilmesi için birtakım öğretim stratejileri dikkate alınmalıdır. Öğrenci, öğrenme sürecinde etkin katılımcı olmalıdır. Öğrencinin sahip olduğu bilgi ve beceriler yeni deneyim ve durumlara anlam yüklemek için kullanılmalıdır. Bir başka ifadeyle, öğrencilerin bireysel öğrenmelerini sağlayabilecek ortamlar oluşturulmalıdır. Bu bağlamda;

- Öğrenme somut deneyimlerle başlamalıdır.
- Anlamlı öğrenme amaçlanmalıdır.
- Öğrenme yaşantısına psikososyal açıdan destek sağlanmalıdır.

Bu program başlı başına bir bütünlük taşıyor olmasına rağmen, 3 ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilere yönelik olduğu ve mevcut öğretim programlarında yer alan kazanımlar ele alındığı için uygulamadaki öğretim programlarının felsefesi, temel becerileri, öğrenme-öğretme yaklaşımları üzerine hazırlanmıştır. Başka bir deyişle bu programda ayrıca bir felsefe, temel beceri ve öğrenme-öğretme yaklaşımı benimsenmemiştir. Program, Türkçe ve Matematik dersi öğrenme alanları ve temel becerilerdeki eksikliklerin giderilmesini ve öğrenmenin önündeki engelleri ortadan kaldırmaya yönelik bir psikososyal destek uygulamasını hedeflemekte, öğrencilerin bireysel öğrenme ihtiyacını, farklılıklarını ve öğrenme hızını dikkate almaktadır.

İYEP'İN ÖZEL AMAÇLARI

Bu program öğrencilerin;

- Temel dinleme ve konuşma becerilerini geliştirmesini,
- İlk okuma yazma konusundaki eksikliklerini gidermesini,
- Okuduğunu anlama düzeyini artırmasını,
- Matematiksel okuryazarlık becerilerini geliştirmesini,
- Matematiksel kavramlarını anlamasını ve bu kavramları günlük hayatta kullanmasını,
- Problem çözme sürecinde kendi düşüncelerini ifade etmesini,
- Kavramları farklı temsil biçimleri ile ifade etmesini,
- Matematiğe yönelik olumlu tutum ve öz güvenli bir yaklaşım geliştirmesini,
- Türkçe ve Matematik öğrenme alanlarında öğrenci merkezli bir bakışla psikososyal destek olarak eksikliklerinin giderilmesini amaçlamaktadır.

İYEP'İN ÖLÇME DEĞERLENDİRME YAKLAŞIMI

Yapılacak ölçmelerde ağırlıklı olarak açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan faydalanılacaktır. Bunun yanı sıra çoktan seçmeli maddelerin ilkökul seviyesinde kullanılmasının sakıncaları ve çoktan seçmeli maddeler aracılığıyla öğrenciler hakkında yeterli bilgi elde edilemiyor oluşu sebebiyle bu tip madde türünden mümkün olduğunca kaçınılması gerekmektedir. Ölçme araçlarında yer verilecek maddeler iki kategorili (1-0 şeklinde puanlanan) ve çok kategorili (0-1-2; 0-1-2-3) şeklinde puanlanan maddeler olacaktır. Bu maddelerin öğretmenler tarafından objektif bir şekilde okunması için dereceli puanlama (analitik ve bütünsel) anahtarlarından faydalanılacaktır. Ayrıca öğrencilerin gözlenmesi yoluyla yapılacak ölçme işlemlerinde gözlem formları ve kontrol listelerinden istifade edilecektir. Bu kapsamda İYEP sürecinde üç tür değerlendirme yaklaşımı benimsenmiştir:

Tanıma-Yerleştirmeye Yönelik Değerlendirme: İYEP'e dâhil edilecek öğrencileri ve öğrencilerin dâhil olacakları bölümü belirlemek amacıyla gerçekleştirilecektir.

İzleme-Biçimlendirmeye Yönelik Değerlendirme: Öğrencilerin bölüm içerisindeki eksikliklerini belirlemek ve bölümü başarıyla tamamlayıp bir üst bölüme geçip geçmeyeceğine karar vermek amacıyla gerçekleştirilecektir.

Sonuç Odaklı Değerlendirme: Bulunduğu sınıf düzeyine göre alabileceği en son bölümü almış öğrencilere uygulanacaktır. Bu değerlendirme sonucuna göre öğrencinin İYEP dışına çıkarılarak sadece bulunduğu sınıf düzeyine ilişkin öğretim programına devam edip etmeyeceğine karar verilecektir.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Öğrenme-öğretme sürecinde etkili olan birçok unsur programların uygulanmasında da etkilidir. Öğretim yaklaşımının belirlenmesinde ve öğrenme ortamlarının düzenlenmesinde programın önerileri ve kazanımlar çerçevesinde kalmak koşuluyla öğretmenlere esneklik tanınmaktadır. Programın uygulanmasında dikkat edilecek esaslar aşağıda sıralanmıştır:

- Öğrencilerin önceki öğrenmeleri tespit edilmeli ve etkin öğrenmeyi sağlayacak etkinliklerle desteklenmelidir.
- Öğrenme süreleri öğrencilerin bireysel öğrenme hızlarına göre planlanmalıdır.
- Öğrencilerin yeni kavramları öğrenme sürecinde kendi düşüncelerini ifade edebilmeleri önemlidir. Bunun için öğretmenlerin yönlendirme ve destekleri gereklidir. Bu bağlamda, öğrencinin düşünme sürecini ortaya koymasına ve güçlendirmesine fırsat verilmelidir.
- Programın uygulanmasında öğrenciler arasındaki bireysel, sosyal ve kültürel farklılıklar dikkate alınmalıdır.
- Program öğrenciyi merkeze alan ve kavramsal anlamayı önemseyen bir bakış açısına sahiptir.
- İlk okuma yazma öğretimi dik temel harf yahut birleşik eğik harflerle gerçekleştirilir.
- Programda yer alan ilk okuma yazma öğretimi Ses Temelli İlk Okuma Yazma Öğretimine göre yapılmalıdır.
- İlk okuma yazma öğretiminde Ses Temelli İlk Okuma Yazma Öğretiminde belirlenen ses/harf grupları kullanılmalıdır.

PROGRAMIN USUL VE ESASLARI

- Program haftada en az 2, en fazla 10 saat uygulanır.
- İYEP'in öncelikle öğrencilerin kendi sınıf öğretmenlerince verilmesi sağlanır.
- Programa alınacak öğrencilere Bakanlıkça hazırlanan "İYEP Öğrenci Belirleme Aracı" uygulanarak sonuçlar e-Okul Yönetim Bilgi Sisteminde yer alan İYEP Modülüne işlenir.

- İYEP Modülünden öğrenci listeleri alınır ve İYEP Okul Komisyonu tarafından İYEP'e dahil edilecek öğrencilerin onayı verilir.
- Programa alınacak öğrenciler belirlenirken Türkçe ve matematik alanları esas alınır.
- Programa alınan öğrenciler program başladıktan sonra psikososyal destek programından öğrenci ihtiyacına göre yararlanır.
- Ders saatleri, öğrencinin öğrenme ihtiyacı dikkate alınarak programda öngörülen saatlere uygun olarak planlanır.
- Bölümlerin işleniş sırasında öngörülen bir tarih bulunmamaktadır. Öğrenci ihtiyaçlarına uygun olarak ilgili bölümün işleneceği İYEP grupları oluşturulur.
- Türkçe 1 bölümünden başarılı olamayan öğrenciler diğer bölüme devam edemez.
- Öğrenciler, derslere göre eksikleri olduğu tespit edilen bölümlerden başlangıç yaparlar. (Örneğin, sadece matematik dersi 3. bölümden eksiği olan bir öğrenci 1 ve 2. bölüme alınmayacaktır. Programa alınan öğrenci, ilgili bölümün ilk kazanımından başlayacaktır.)
- Programda yer alan bölümlerdeki kazanımların sıralanışı, psikososyal destek bölümü hariç olmak üzere aşamalılık arz edecek şekilde belirlenmiştir ve işleniş sırasını belirtmektedir.
- Program süresince her öğrenci sürekli olarak psikososyal açıdan desteklenir.

İYEP KAZANIMLARININ BÖLÜMLERE GÖRE SAYISAL DAĞILIMI

Programda yer alan kazanımlar yürürlükte olan mevcut Türkçe ve matematik dersi öğretim programlarından ilk dört sınıf göz önüne alınarak belirlenmiştir. Bu kapsamda İYEP mevcut öğretim programlarının ya da örgün öğretim sisteminin alternatifi değildir. Programda yer alan kazanımların sayısal dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Alan	ÖĞRENME/ALT ÖĞRENME ALANI	1. Bölüm Kazanım Sayısı	2. Bölüm Kazanım Sayısı	3. Bölüm Kazanım Sayısı	Toplam Kazanım Sayısı
TÜRKÇE	Dinleme/İzleme	3	1	-	4
	Konuşma	1	-	-	1
	Okuma	-	4	2	6
	Yazma	-	3	2	5
MATEMATİK	Doğal Sayılar	4	3	1	8
	Toplama ve Çıkarma	6	4	2	12
	Çarpma ve Bölme	-	5	4	9
PROGRAMDA YER ALAN TOPLAM KAZANIM SAYISI		14	20	11	45

İYEP KAZANIMLARININ BÖLÜMLERE VE DERSLERE GÖRE DAĞILIMI

Programda yer alan kazanımlar, programın ortaya konuluş amacına uygun olarak mevcut ilgili programlardan belirli bir öncelik - sonralık sırası izlenerek belirlenmiştir. Bu kapsamda programda yer alan kazanımlar ve derslere göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	BÖLÜM 1	BÖLÜM 2	BÖLÜM 3
TÜRKÇE	<p>T.M1.1. Dinlediği/izlediği bir metni anlatır (Olayları oluş sırasına göre anlatması sağlar).</p> <p>T.M1.2. Dinlediklerine/izlediklerine yönelik sorulara cevap verir (Sadece olay, şahıs ve varlık kadrosuna yönelik sorular [ne, kim] yöneltilir).</p> <p>T.M1.3. Sözlü yönergeleri uygular (Yönerge sayısı beş aşamadan fazla olmamalıdır.).</p> <p>T.M1.4. Çerçevesi belirli bir konu hakkında konuşur.</p>	<p>T.M2.1. Seslere karşılık gelen harfleri ayırt eder.</p> <p>T.M2.2. Harfi tanır ve seslendirir.</p> <p>T.M2.3. Harfleri tekniğine uygun yazar.</p> <p>T.M2.4. Hece ve kelimeleri okur.</p> <p>T.M2.5. Hece ve kelimeleri yazar.</p> <p>T.M2.6. Rakamları tekniğine uygun yazar.</p> <p>T.M2.7. Basit ve kısa cümleleri okur.</p> <p>T.M2.8. Kısa metinleri okur.</p>	<p>T.M3.1. Görselden/görsellerden hareketle bilmediği kelimeleri ve anlamlarını tahmin eder.</p> <p>T.M3.2. Okuduğu metinle ilgili soruları cevaplar.</p> <p>T.M3.3. Anlamli ve kurallı cümleler yazar.</p> <p>T.M3.4. Kısa metinler yazar.</p>
MATEMATİK	<p>M.M1.1. Nesne sayısı 20'ye kadar (20 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.</p> <p>M.M1.2 100'e kadar (100 dâhil) ileriye doğru birer, beşer ve onar ritmik sayar.</p> <p>M.M1.3. 20'ye kadar (20 dâhil) ikişer ileriye, birer ve ikişer geriye sayar.</p> <p>M.M1.4. Miktarı 10 ile 20 (10 ve 20 dâhil) arasında olan bir grup nesneyi, onluk ve birliklerine ayırarak gösterir, bu nesnelere karşılık gelen sayıyı rakamlarla yazar ve okur.</p> <p>M.M1.5. Toplama işleminin anlamını kavrar.</p> <p>M.M1.6. Toplamları 20'ye kadar (20 dâhil) olan doğal sayılarla toplama işlemini yapar.</p> <p>M.M1.7. Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer.</p> <p>M.M1.8. Çıkarma işleminin anlamını kavrar.</p> <p>M.M1.9. 20'ye kadar (20 dâhil) olan doğal sayılarla çıkarma işlemi yapar.</p> <p>M.M1.10. Doğal sayılarla çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer.</p>	<p>M.M2.1. Nesne sayısı 100'e kadar (100 dâhil) olan bir topluluktaki nesnelerin sayısını belirler ve bu sayıyı rakamla yazar.</p> <p>M.M2.2. 100'den küçük doğal sayıların basamaklarını modeller üzerinde adlandırır, basamaklardaki rakamların basamak değerlerini belirtir.</p> <p>M.M2.3. 100 içinde ikişer, beşer ve onar; 30 içinde üçer; 40 içinde dörder ileriye ve geriye doğru sayar.</p> <p>M.M2.4. Toplamları 100'e kadar (100 dâhil) olan doğal sayılarla eldesiz ve eldeli toplama işlemini yapar.</p> <p>M.M2.5. Doğal sayılarla toplama işlemini gerektiren problemleri çözer.</p> <p>M.M2.6. 100'e kadar olan doğal sayılarla onluk bozmayı gerektiren ve gerektirmeyen çıkarma işlemini yapar.</p> <p>M.M2.7. Doğal sayılarla toplama ve çıkarma işlemini gerektiren problemleri çözer.</p> <p>M.M2.8. Çarpma işleminin tekrarlı toplama anlamına geldiğini açıklar.</p> <p>M.M2.9. Doğal sayılarla çarpma işlemi yapar.</p> <p>M.M2.10 Doğal sayılarla çarpma işlemi gerektiren problemler çözer.</p> <p>M.M2.11. Bölme işleminde grupta ve paylaştırma anlamlarını kullanır.</p> <p>M.M2.12. Bölme işlemini yapar, bölme işleminin işaretini ($\div$) kullanır.</p>	<p>M.M3.1. Üç basamaklı doğal sayıları okur ve yazar.</p> <p>M.M3.2. Onluk bozma gerektiren ve gerektirmeyen çıkarma işlemi yapar.</p> <p>M.M3.3. Doğal sayılarla toplama ve çıkarma işlemlerini gerektiren problemleri çözer.</p> <p>M.M3.4. Çarpma işleminin kat anlamını açıklar.</p> <p>M.M3.5. İki basamaklı bir doğal sayıyla en çok iki basamaklı bir doğal sayıyı, en çok üç basamaklı bir doğal sayıyla bir basamaklı bir doğal sayıyı çarpar.</p> <p>M.M3.6. İki basamaklı doğal sayıları bir basamaklı doğal sayılara böler.</p> <p>M.M3.7. Bölme işleminde bölünen, bölen, bölüm ve kalan arasındaki ilişkiyi fark eder</p>

